

OPTIMUS primair onderwijs
Postbus 315 5430 AH CUIJK
Molenstraat 19 5431 BW CUIJK
Tel: 0485 318910
E: info@optimusonderwijs.nl



Protocol Schorsen en Verwijderen

OPTIMUS Primair Onderwijs

Protocol Schorsen en Verwijderen

De scholen van Optimus Primair Onderwijs werken aan een vriendelijk en veilig schoolklimaat.

Het bieden van orde, regelmaat, grenzen en het aanleren van positief gedrag zijn hier de bouwstenen van. Dit alles werkt mee aan het voorkomen van ongewenst gedrag.

Toch kan, ondanks proactief beleid, ongewenst gedrag voorkomen.

Wanneer een school een leerling niet de nodige speciale zorg kan bieden, wanneer de leerling zich voortdurend agressief gedraagt en/of er sprake is van ernstige conflicten zijn (ook als de ouder(s)/verzorger(s) daarbij betrokken zijn) dan kan de school (lees bevoegd gezag) overgaan tot schorsen en verwijderen.

In de schoolgids staat de procedure ten aanzien van schorsen en verwijderen vermeld.

(Met dank aan basisschool De Bogaard die het protocol al had uitgewerkt.)

Schorsen

Leerlingen kunnen van school worden gestuurd door middel van schorsing (voor een tijdje) of verwijdering (voorgoed). Het is in de wet opgenomen onder artikel 40c van de WPO¹. Daarbij is de school verplicht om schorsingen van langer dan één dag bij de inspectie te melden en de leerplichtambtenaar in te lichten. In het voornoemde artikel is ook opgenomen dat leerlingen voor ten hoogste één week (5 schooldagen) geschorst kunnen worden.

Scholen of bevoegde gezagen dienen de schorsing te melden via een formulier dat in het internet schooldossier (ISD) is opgenomen. De inspectie gaat er van uit dat een schorsing zo kort mogelijk duurt en dat de school zich rekenschap geeft van de gevolgen voor het kind. Van school mag verwacht worden dat zij in geval van schorsing zorgvuldig te werk gaat en vaste procedures volgt. De rechter toetst zo nodig of deze gevolgd zijn.

Een school kan besluiten een leerling te schorsen/verwijderen.

Bijvoorbeeld als:

- de school een leerling niet de nodige speciale zorg kan bieden;
- de leerling zich voortdurend agressief gedraagt;
- er ernstige conflicten zijn (ook als de ouder(s)/verzorger(s) daarbij betrokken zijn)

Zie de uitgebreide toelichting onder het kopje 'Verwijderen'.

¹ Artikel 40c. Schorsing:

1. Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.

2. Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouder(s)/verzorger(s) bekendgemaakt.

3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.

Verwijdering (voorgoed)²

Een verwijdering wordt gezien als laatste redmiddel. Dat betekent (behoudens zeer ernstige acute situaties) dat er eerst andere pogingen moeten zijn ondernomen om de situatie te normaliseren: gesprekken, concrete (gedrags) afspraken, een afkoelingsperiode, mogelijk bemiddeling door een derde. Daarbij mag het bevoegd gezag er wel van uitgaan dat de ouder(s)/verzorger(s) respect kunnen (blijven) opbrengen voor de professionele inzichten en afwegingen van de school.

In grote lijnen zijn er vier gronden voor verwijdering van een leerling:

- *De school kan niet (langer) voldoen aan de zorgbehoefte van de leerling.* De verwijdering is dan vooral onderwijskundig en/of organisatorisch ingegeven. In dit geval, is het van belang eerst vast te stellen of de leerling formeel thuishoort in of toelaatbaar is tot het speciaal (basis) onderwijs, of dat de leerling thuishoort in het regulier basisonderwijs. Een leerling is toelaatbaar tot het speciaal (basis)onderwijs als het samenwerkingsverband waartoe de school behoort de leerling toelaatbaar heeft verklaard of als het door een instelling van cluster 1 of 2 een toekenning heeft gekregen voor een intensief arrangement. Als die toelaatbaarheidsverklaring/toekenning aanwezig is, maar de ouder(s)/verzorger(s) weigeren met de plaatsing in te stemmen, dan kan de basisschool alsnog tot verwijdering overgaan.
- *Verwijdering op basis van ernstig wangedrag van de leerling.* Enkele voorbeelden van wangedrag zijn: overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme, seksuele intimidatie. Verder moeten lichtere maatregelen hebben gefaald en moet de leerling en/of zijn ouder(s)/verzorger(s) zijn gewaarschuwd dat bij de eerstvolgende keer van wangedrag tot verwijdering wordt overgegaan. Overigens is in de praktijk gebleken dat verwijdering (formele maatregel) gebaseerd moet zijn op een schoolreglement dat duidelijke grenzen stelt aan het gedrag van de leerlingen (informele maatregelen).

² Wat zegt de wet PO over verwijderen

Artikel 40 lid 11. Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken groepsleraar. Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Onder andere school kan ook worden verstaan een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Artikel 63 lid 2. Indien het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van [artikel 40](#) weigert een leerling toe te laten dan wel een leerling verwijderd, deelt het de beslissing daartoe, schriftelijk en met redenen omkleed, mede door toezending of uitreiking aan de ouder(s)/verzorger(s). Daarbij wordt tevens de inhoud van het bepaalde in het derde lid, eerste volzin, vermeld. Voordat het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van dat artikellid beslist tot verwijdering van een leerling, hoort het de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling, onverminderd het bepaalde in dat artikellid. Het bevoegd gezag neemt de beslissing, bedoeld in de eerste volzin, zo spoedig mogelijk.

Artikel 63 lid 3. Binnen 6 weken na de mededeling, bedoeld in het tweede lid, kunnen de ouder(s)/verzorger(s) bij het bevoegd gezag schriftelijk hun bezwaren kenbaar maken tegen de beslissing. Het bevoegd gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van de bezwaren. Alvorens te beslissen hoort het bevoegd gezag de ouder(s)/verzorger(s).

- *Ook het gedrag van ouder(s)/verzorger(s) of de relatie tussen de school en ouder(s)/verzorger(s) kan reden zijn om tot verwijdering over te gaan.* In dit geval is het van groot belang dat er gedragsregels zijn hoe de school met wangedrag omgaat en wanneer de grens van verwijdering is bereikt. Dit kan worden gepubliceerd in de schoolgids. Belangrijk is echter dat de voorzieningenrechter niet alleen verlangt dat het om een ernstig verstoorde relatie gaat, waarvan het niet aannemelijk is dat herstel te verwachten is, maar ook dat de verstandhouding een negatieve invloed moet hebben op 'het ordelijk functioneren van de school'. Het onderwijsproces zelf zal er dus onder te lijden moeten hebben en niet alleen voor de leerling zelf, maar ook breder.
- *Verwijdering vanwege gedrag dat in strijd is met de grondslag van de school.*

De beslissing over verwijdering van een leerling wordt genomen door het **bevoegd gezag**³.

Voordat zo'n besluit wordt genomen, moet het bevoegd gezag luisteren naar het verhaal van de ouder(s)/verzorger(s), de leerling en de betrokken groepsleraar. Het bevoegd gezag moet de leerplichtambtenaar direct inlichten over een besluit tot verwijdering. Het bevoegd gezag moet altijd aangeven wat de reden is van de verwijdering. Als het besluit eenmaal genomen is, mag het bevoegd gezag de leerling niet onmiddellijk van school sturen. Het bevoegd gezag mag een leerling pas definitief verwijderen als het voldaan heeft aan zijn zorgplicht om een andere school te vinden die bereid is de leerling toe te laten. Onder andere school kan ook worden verstaan een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. De school heeft hier 8 weken de tijd voor, en moet zich aantoonbaar inspannen om een andere school te vinden. Voor het (speciaal) basisonderwijs geldt dat als het niet lukt binnen 8 weken een andere school te vinden, dan mag de school de leerling alsnog definitief verwijderen⁴.

Bezwaar maken

Het bevoegd gezag is verplicht ouder(s)/verzorger(s) erop te wijzen dat ze bezwaar kunnen maken tegen de beslissing om hun kind te verwijderen. Ze moeten dit doen binnen 6 weken nadat het besluit schriftelijk aan de ouder(s)/verzorger(s) bekend is gemaakt.

Het bezwaar dienen de ouder(s)/verzorger(s) schriftelijk in bij het bevoegd gezag van de school. Dat neemt vervolgens binnen 4 weken een beslissing op het bezwaar van de ouder(s)/verzorger(s), maar niet voordat zij ouder(s)/verzorger(s) in de gelegenheid hebben gesteld om hun bezwaren mondeling toe te lichten. De school zal hen tevens in de gelegenheid moeten stellen om kennis te nemen van de adviezen en rapporten die zijn gebruikt bij het besluit over de verwijdering van hun kind.

Tijdens de bezwaarprocedure hoeft de school het kind niet toe te laten. Als ouder(s)/verzorger(s) toch willen dat hun kind wordt toegelaten, kunnen zij om een voorlopige voorziening vragen door een kort geding aan te spannen bij de

³ Scholen of het bevoegde gezag dienen de schorsing te melden via een formulier dat in het internet schooldossier (ISD) is opgenomen.

⁴ Tot die tijd mag het kind niet definitief van school worden gestuurd. De reden hiervoor is dat het kind leerplichtig is.

civiele rechter. Ouder(s)/verzorger(s) dienen zich in dat geval te laten vertegenwoordigen door een advocaat.

Als het bevoegd gezag in de beslissing op het bezwaar van de ouder(s)/verzorger(s) vasthoudt aan de verwijdering van het kind, moet het bevoegd gezag de inspectie berichten over het definitieve besluit tot verwijdering. Vanaf dit moment is het kind verwijderd van de basisschool en staat niet langer ingeschreven. Ouder(s)/verzorger(s) kunnen de zaak voorleggen aan de rechter. Bij een school voor bijzonder onderwijs kunnen ouder(s)/verzorger(s) naar de civiele rechter. In het laatste geval dienen zij zich te laten vertegenwoordigen door een advocaat.

Wet passend onderwijs

Na de invoering van de Wet passend onderwijs mag het bevoegd gezag nog steeds een leerling verwijderen. Echter, als het een leerling betreft met extra ondersteuningsbehoefte geldt de zorgplicht en is de school verantwoordelijk voor een nieuwe plek. School zoekt, in samenspraak met de ouder(s)/verzorger(s), een alternatieve passende school.

1. Schorsing - stapsgewijs

De schorsing kan opgelegd worden als corrigerende strafmaatregel, die toegepast wordt nadat is gebleken dat andere maatregelen niet het beoogde effect sorteren, of als een onmiddellijke maatregel die wordt toegepast naar aanleiding van een ernstige aangelegenheid.

Aanleidingen voor een schorsingsbesluit kunnen zijn:

- bedreiging door ouder(s)/verzorger(s);
- herhaalde les-/ordeverstoring;
- wangedrag tegenover leerkrachten en/of medeleerlingen;
- diefstal, beroving, afpersing;
- bedreiging;
- geweldpleging;
- gebruik van alcohol of drugs tijdens schooltijden;
- handel in drugs of in gestolen goederen;
- bezit van wapens of vuurwerk.

De volgende regels moeten hierbij in acht worden genomen.

Het bevoegd gezag van een school kan een leerling voor een periode van ten hoogste één week (= 5 schooldagen) schorsen.

De schorsing wordt schriftelijk gemeld aan de ouder(s)/verzorger(s), de inspectie en de leerplichtambtenaar.

De ouder(s)/verzorger(s) worden opgeroepen voor een gesprek op school.

De leerling wordt tijdens de schorsingsperiode binnen of buiten de school aan het werk gezet.

Na de schorsingsperiode en het gesprek met de ouder(s)/verzorger(s) wordt de leerling weer tot de lessen toegelaten.

Een schorsing kan meerdere malen voor dezelfde leerling worden toegepast indien er sprake is van een nieuw incident.

Procedure schorsing in stappen

Als het bevoegd gezag van de school besluit een leerling te schorsen moeten de volgende stappen worden gezet:

1. Het bevoegd gezag neemt pas een besluit tot schorsing na een zorgvuldige belangenafweging. Hierbij kan gedacht worden aan bepaald gedrag van een leerling dan wel ouder, bijvoorbeeld het herhaald overtreden van schoolregels, bedreigend gedrag, strafbare feiten plegen op school dan wel in relatie met school, gezagsondermijnd gedrag, onhanteerbaar gedrag. Ook kan gedacht worden aan een vertrouwensbreuk, waarbij bijv. dwingende adviezen niet worden opgevolgd.
2. Het besluit tot schorsing moet schriftelijk - en met opgave van redenen - aan de ouder(s) worden meegedeeld. Zij worden door het bevoegd gezag uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.

3. Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de lessen op school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden.
4. Van de schorsing en het gesprek met de ouder(s) wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouder(s)/verzorger(s) voor gezien getekend. Mochten ouder(s)/verzorger(s) niet willen tekenen, dan kunnen oplossingen zijn: mailen, in bijzijn van een personeelslid overhandigen, aangetekend laten bezorgen.
5. Bij schorsing voor langer dan één dag stelt het bevoegd gezag de inspectie via het schooldossier en de leerplichtambtenaar schriftelijk en met opgave van redenen van dit feit in kennis.
6. Een schorsing duurt ten hoogste 5 schooldagen. De leerling dient daarna in beginsel weer toegelaten te worden op school, tenzij de schorsing gebruikt is (en zodanig is aangekondigd) als overgangsmaatregel naar een definitieve verwijdering. We spreken in dat geval niet meer van schorsing, maar van "vrijstelling voor bezoek aan de school". Deze vrijstelling duurt dan net zo lang als de tijd die nodig is om te komen tot een beslissing over die eventuele verwijdering.
7. Deze vrijstelling van/voor onderwijs kan alleen bij ernstige gedragsproblemen waarbij de veiligheid van het kind en/of de klasgenootjes in gevaar is.
8. De ouder(s)/verzorger(s) hebben de mogelijkheid tegen een schorsing schriftelijk bezwaar te maken bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen 5 dagen na ontvangst van het bezwaarschrift. Gedurende de behandeling van het bezwaar kan de leerling de toegang tot de lessen worden ontzegd voor de maximale tijd van de schorsingsduur.
9. De leerling en zijn/haar ouder(s)/verzorger(s) worden in de gelegenheid gesteld te worden gehoord.

2. Verwijderen - stapsgewijs

Nadat is gebleken dat meerdere schorsingsmaatregelen niet het beoogde effect sorteren, kan verwijdering als corrigerende strafmaatregel worden toegepast. Verwijdering kan ook worden toegepast als onmiddellijke maatregel naar aanleiding van een ernstige aangelegenheid.

Voor verwijdering van een leerling moet een procedure worden gevolgd waarbij de leerling, de ouder(s)/verzorger(s), indien van toepassing de gezinsvoogd, de leerplichtambtenaar, de directie, het bevoegd gezag van de school en de inspectie betrokken zijn.

Procedure verwijdering in stappen

1. Het bevoegd gezag van de school is als enige bevoegd te besluiten tot definitieve verwijdering van een leerling. Voordat de beslissing daarover genomen wordt, moet het bevoegd gezag van de school de groepsleerkracht horen (WPO, art. 40 lid 5 en art. 63 lid 2) en de ouder(s)/verzorger(s) in de gelegenheid stellen om gehoord te worden.
2. Een voorgenomen besluit tot verwijdering van een leerling moet schriftelijk en met opgave van redenen aan de ouder(s)/verzorger(s) worden meegedeeld. De dagtekening van dit besluit markeert tevens het begin van de periode van 8 weken, niet inhoudende de zomervakantie, waarin het bevoegd gezag van de school (aantoonbaar) een andere school/instelling voor de leerling zoekt (WPO, art. 40 lid 5). Een kopie van dit besluit moet direct aan de leerplichtambtenaar van het schoolstadsdeel of de woongemeente van de leerling worden gezonden (LPW, art. 18 lid 3).
3. De definitieve verwijdering van een leerplichtige leerling kan pas plaatsvinden wanneer een andere school bereid is gebleken de leerling in te schrijven en na de periode van 8 weken – of korter indien de ouder(s)/verzorger(s) inschrijving weigeren bij de school die bereid gevonden is de leerling te plaatsen.

Hangende de procedure tot verwijdering kan de leerling uit de klas worden geplaatst. De leerling mag in beginsel niet naar huis worden gestuurd. De school meldt de procedure tot verwijdering direct bij de leerplichtambtenaar.

4. Het bevoegd gezag van de school deelt de inspectie het definitieve besluit tot verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen mee. In die brief geeft het bevoegd gezag van de school ook aan naar welke school de leerling kan worden overgeplaatst. In de brief aan de ouder(s)/verzorger(s) over het definitieve besluit tot verwijdering van hun kind moet gewezen worden op de mogelijkheid om binnen 6 weken na dagtekening een bezwaarschrift bij het bevoegd gezag van de school in te dienen (AWB, art. 6:7; WPO, art. 63 lid 3).
5. Het bevoegd gezag van de school neemt zo spoedig mogelijk, maar in elk geval binnen 4 weken na ontvangst van een ingediend bezwaarschrift (WPO, art. 40 lid 5 en art. 63 lid 3), desgewenst na overleg met de

inspectie en deskundigen, een besluit. Voordat een dergelijk besluit genomen wordt, moeten de ouder(s)/verzorger(s) in de gelegenheid worden gesteld te worden gehoord en moeten zij kennis hebben kunnen nemen van de op het besluit betrekking hebbende adviezen of rapporten.

6. Tot het moment van definitieve verwijdering volgt de leerling een onderwijsprogramma op school. In extreme gevallen kan een leerling, in overleg met de ouder(s)/verzorger(s) en indien van toepassing met de gezinsvoogd, enkele dagen buiten de school geplaatst worden.

Indien een leerling na de verwijderingsprocedure thuis komt te zitten, omdat de ouder(s)/verzorger(s) en de school geen andere school bereid hebben gevonden de leerling te plaatsen, of omdat de leerling op een wachtlijst staat, wordt de leerling via de leerplichtambtenaar bij het verantwoordelijke hoofd van de leerplichtambtenaar van het stadsdeel of de woongemeente waar de leerling schoolgaand is gemeld en meldt de school dit bij het bevoegd gezag.